

30. Jun. 1845

FACTS

Date:

30. Jun. 1845

Page number:

Dagbog F, side 22-29

TRANSCRIPTION

Mandag 30 Juny. Chamonix

12 Fr 2 5 Sous i hotel royal eller hotel de l'union.

Idag lysner det lidt om Toppen af montblanc, som jeg maaske endog har seet et Glimt af, men det er vanskeligt at skjælné mellem Skyerne; nu, paa Afstand skal jeg nok faa den at see. Kl: 8 gaaer det atter nedad Martigny til, hvor jeg ventelig skilles fra Selskabet. Italienerne gaar alt her fra til Genf.

[to tegninger af et gemsehoved]

10 Sous En lille tam Gemse havde de her. Det er et spinkelt lille Dyr men med stærke Been; hos Kjellerups¹ Gemser føler man ikke nok det lille Dyr; han giver dem brede Hestebringer. – For at see det gav jeg 10 Sous.

•23•

Igennem Chamonix Dalen bleve vi et langt Stykke fulgt af en heel Flok Piger, hvoriblandt flere meget smukke. Den lystige Amerikaner spøgede ypperlig med dem, og de tog det med forbausende Lethed.

[tegning af en opsadlet hest, der græsser]

Ved Yverdun har jeg glemt at anføre: at jeg saae en gammel graae Bygning med Taarne paa Hjørnerne. Det var Pestalozzis² Skole. –

•24•

Kl 10½ saae jeg fra Chamonixdalen, da vi alt i alt i 1½ Time havde været paa Veien til Martigny, et lille Glimt af Spidsen af Montblanc.

[tegning af en bjerghytte]

•25•

Mr Knowlton³ 30 Juny

[tegning af Mr. Knowlton til hest]

Denne Hrr Knowlton er Capt i det nordamerikanske Artelleri, en særdeles vakker, rolig Mand, derimod hans Reisekammerat: Doctor Gardener, en ung Læge, havde i Paris godt optaget Franskmændenes Lethed; han var bestandig i godt Humeur, og fuld af comiske Indfald.

Regierungsrath Schwartz⁴ i Rudolstadt Thuringen bad om et Besøg, naar jeg vender tilbage (?).

•26•

Paa Veien fra Chamonix til Martigny, strax naar man er passeret Grændsen mellem Savoyen og Schweitz.

[tegning af en port på en bjergvej mellem Chamonix og Martigny]

•27•

Téte noire 30 Juny 1845.

Saadanne er Veien er hugget ud i Fjeldet, at man har vældige Masser lige over Hovedet – den lodrette Flade ned til Dybet, hvor Elven bruser, ved Siden. Rædsomt skjønt er dette i Sandhed! –

[tegning af en tunnel i en bjergskråning]

•28•

Martigny 30 Juni.

Herved Tête noire ligger et Gjestgiversted: Kronen, hvor vi spiiste til Middag paa samme Tid som et heelt Selskab Englændere, med hvilke vi da kom i Følge. Veien gik igjennem en Dal som kaldes, troer jeg, efter tête noire, og er endnu noget af det Vildeste jeg har seet og Floden i Dybet var stor og gjorde det ene Fald efter det andet. Tilsidst steeg hele det talrige Selskab: 7 paa Muuldyr og 7 tilfods op ad en steil Zikzaksti, desværre for at stige ned igjen – men deroppe havde vi det første Indblik i den mageløse Rhonedal, med Jomfruen i Baggrunden. Det var mageløst, saa deiligt som tænkes kan. Men derfra steeg vi i to Timer ned ad en steil Bjergsti, som var heelt over med løse Steen store og smaae, som ved vore Kyster. Men Dalen var deilig, grøn [overstreget: og] i Midten med Skov paa Siderne. Græsset var høit med de yndigste Blomster og store deilig Køer med Klokker. Men ved Blomster kommer jeg til at tænke paa, at jeg [overstreget: paa] i en øde, meget høit liggende Dal, den sørgeligste •29• og sterileste, jeg endnu har seet – der voxede i store Klynger de deiligste Alperoser, saa hele Strækninger rødmede deraf. Jeg tænker denne Blomst har sit Navn deraf, at hele Planten med de udsprungne Blomster kan paa nogen Afstand have Lighed med en Rosenbusk; de enkelte Blomster er jo saa meget forskjellige fra Roser. – Her ved Martigny ligger en net Ruin. – Jeg har paa denne umenneskelige, ja næsten uæselige Nedgang!, gaaet mine Fødder istykker, og nu skulde jeg just bruge dem. Imorgen gaaer jeg til Leuch.

Udgivter d 30 juni

i en Landsby for Brød og Vin	10 Sous
i Gjestgiverstedet ved tête noir Middag	2 Fr 10 –
Førerløn	2 Fr

En lille Dreng stod her tæt ved Martigny og bød mig Kirsebær "Demi bache" (Batzen) sagde han. Jeg viiste ham en Sous, han saae paa den men gav mig den igjen; ligesaa $\frac{1}{4}$ Franc fik jeg med et ubeskriveligt Blik gennem et Par store brune Øine, ledsaget af de Ord "n'avez vous aucunes de baches?" og da jeg benægtede det, gik han roligt bort. Det var ventelig den eneste Mynt han kjendte. –

¹ Theodor Julius Kiellerup (1818-1850), dansk dyremaler bosat i München.

² Skolen var grundlagt i begyndelsen af 1800-tallet af den berømte schweiziske pædagog Johann Heinrich Pestalozzi (1746-1827).

³ Miner Knowlton (1804-1870), amerikansk artillerikaptajn og -instruktør ved militærakademiet West Point.

⁴ Theodor Schwartz (1810-1876), tysk jurist.

1/2 Løn for at sige et Spænde fast paa osse Pandet.
2 Frances Wine Part af Førerlen.

1/4 Løn Visning Rand paa Tappen af mont-overs.

Mandag 30 Junij. Mørken

12 for 25 Løn i Køllet rogel eller Køllet de Linnion.

Sag ligner det lidt om Tappen af mont
blant, som ij maadke end y her oed
et Jhiant af, men det er sandskelt et
skjælnet mellem Skjærne; nu, paa
Afstand skal ij nok paa den at see.
Kl. 8 gaar det atter nedad Martignij til,
hvor ij rentelig skilles fra Løsket.
Stationerne gaa alt her fra til Jernf.

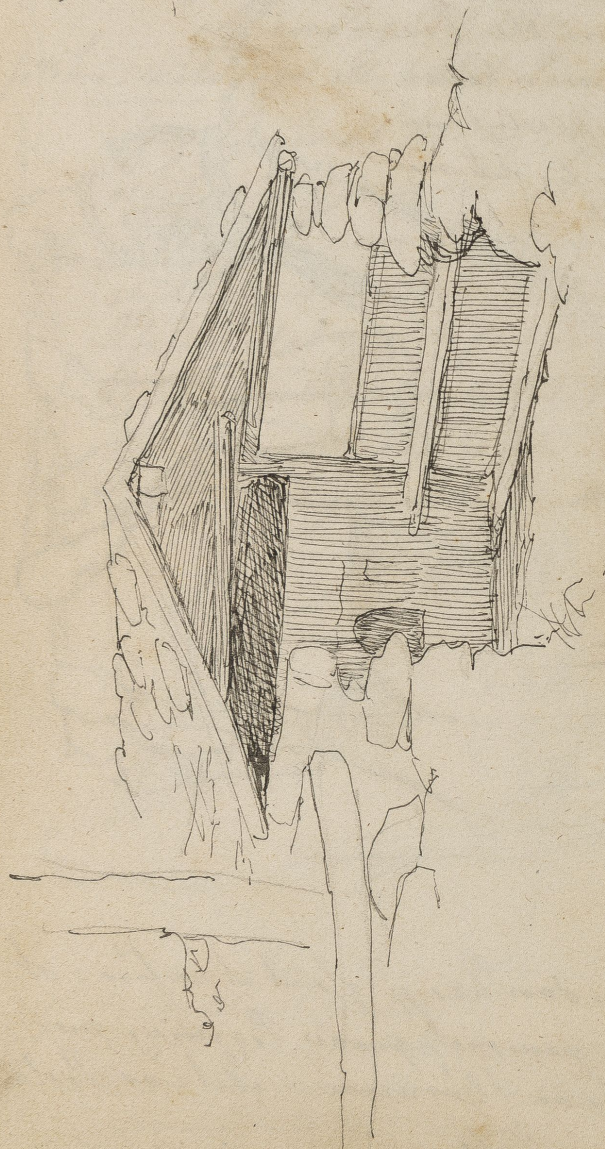
En lille tem Jernse haand.
10 Løn } 3. her. det er et Sprinkel
lille Dyr. men med et stærkt Been; her Kjellings
Jernse fides man ikke nok det lille Dyr; her
giver den breds Plætebringere. — For at see det gav
ij 10 Løn

Igenom Chamonix Selen blev i et
langt Stykke født af en heel Flak Piper,
hvoriblandt flere
meget smukke. Den
lystige Amerikaner
spjædes opperlyst med
dem, og de tog det med
forbavselse
Lethed.

Ned Quendun har vi glemt at anfise: at
vi saa en gammel grov Bygning med
Tårne paa Hjørnerne. Det var Pestas
Lagys Skole.

At 10 $\frac{1}{2}$ o'et er fra Chamouni dale, der i alt: 1 $\frac{1}{2}$
Time har været gaaet her til Martigny, et
lille flint af Spidsen af Mont Blanc.

Mr. Knowlton 30. Juni.

Denne lille Knowlton er fgt: det er en
amerikansk, Arteller, en særdeles vak-
ker, rolig Mand; der med hans Hustru
sæt: Doctor Gardener, en ung Læge, havde
i Paris gaaet opgjort Franskmændenes Lethed;
han var bestandig i godt Maaenue, og fuld af
comiske Indfald.

Regjeringssæd Schawartzi i Nidolstadt. Thi
vinger had met Boig, naar p' ender tilhøje (?).

Saa Veien fra Chamouni til Martigny, strax
naar man er passeret Grouden mellem Savoyen
og Schweiz.

Tato maise 30 Junij 1845.

Saa dann er Veien er liggjet ind i Fjeldet, at man
her seeldige Wasser ligg over Hovedet - den lodrette
Flade ned til Dykt, hvor Elven bruser, ved S. Saa.
Godt nok skjønt er dette i Landhed!

Martagij 30 Juni.
Klæved Tete mairer ligger et Gjestgæver
sted: Kruken, hvor ei spiste til Midday
paa samme Tid som et heelt Selskab Eng-
lændere, med hvilke ei sa hem i Følge.
Hvilen gik igjennem en Dal som kaldes,
traer gj, efter Tete mairer, og er endom
meget af det Vildste gj her seer og Fleden
i Sjælet var ster og gjod. det ene Fald af-
ter det andet. Til sidst steg hele det talrige
Selskab: 4 paa Mænd og 4 tilfod. op
ad en steil Bjergskælle, der var for at
stige ned igjennem men deroppe havde ei
det første Sundblik: den mageløse Øhorne
Dal, med samfruen: Baggrunden. Det
var mageløst, saa de ligst som tænkes kan.
Men derfra steg ei i to Timer ned ad
en steil Bjergsti, som ~~gj~~ var heelt over med
høje Sten store og små, som ved vore Høj-
ter. Men Dalen var derlig, grøn og
Mistten med Smaa paa Siden. Græsset
var høit med de yndigste Blomster og store
rødtlig Kær med Klækker. Men ved: Blomster
hemmer gj til at tænke paa, at gj paa en
ad, meget høit liggende Dal, den sørgeligste

og sterileste, og endnu har seet — der ses de
i store Klynger de deiligste Alpenrose, saa
hale Strækninger rød med der af. Jeg tænker
danne Blemst her sit Navn der af, at hele
de Planter med de indigrunder Blemster
kan paa nogen Afstand have Lighed med
en Rosenbusk, de enkelte Blemster er jo
saa meget forskellige fra Roser. Men
med Morten og Lige en net Kvinde.
Jeg har paa denne menneskelige, ja
næsten i almindelige Nidgang, gaet mine
Fædder i stykker, og nu skulde jeg først brin-
ge dem. Imorgen gaar jeg til Læge.

Udgjælder af 30 fr.

i en Landskaf for Brød og Vin — 10 Leds
i Gæstgæststedet med tite mine Midde 2 fr 10 —
Förklar — 2 fr —

En lille Døng stod her tæt ved Morten og had
mig kigge, her „Demi bache“ (Batzen) sagde han.
Jeg viste ham en Leds, han saa paa den men gav
mig den i gjen, ligesaa 1/4 Franc fik jeg med et rikt
skriveligt Blik gennem et Par store brune Piner,
ledsaget af de Ord „auey vains aneuer
de baches?“ og da jeg havde givet det, gik
han alige meget borte. Det var ventelig den eneste Mængde
han havde. —